

9. Houbové organismy (houbám podobné organismy)

Superskupina **Amoebozoa**: hlenky (Myxomycota = Mycetozoa)

Superskupina **SAR**:

skupina **Rhizaria**: plasmodiofory (nádorovky)

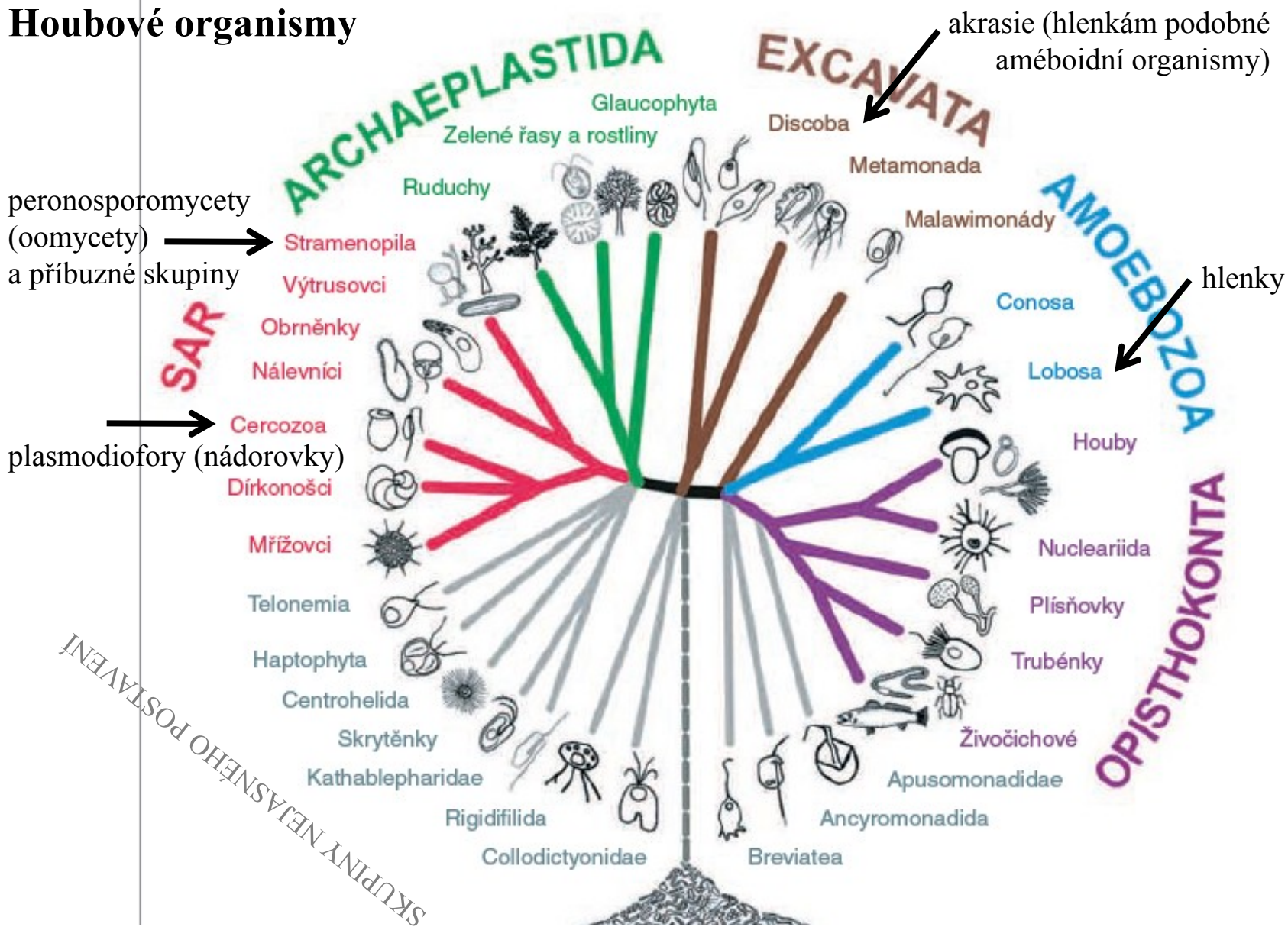
skupina **Straminipila**: oomycety = peronosporomycety

Kvalitní zdroj:

Kalina T. a Váňa J.: *Sinice, řasy, houby, mechorosty a podobné organismy v současné biologii.* Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1036-1.

Klasifikace skupin už je zde zastaralá (pracuje ještě s říšemi Protista a Chromista, koncepce superskupin je jen zmíněna v úvodní kapitole), ale jsou zde podrobné charakteristiky probíraných organismů, jejich znaky, vlastnosti a ekologické vztahy.

Houbové organismy

Superskupina Amoebozoa

Oddělení: Myxomycota (Mycetozoa) - hlenky

Trofická fáze: myxaméba / myxomonáda
mnohojaderné plazmodium

Reprodukční fáze: plodnička - sporokarp

Klidová fáze: mikrocysta, sférocysta
(z jednotlivých buněk), sklerocium (z plazmodia)

Podívejte se na:

<http://old.botany.upol.cz/atlasysystem/protista.php>

(neberte v potaz staré pojetí systému)

Přechod hlenky z jedné fáze do jiné:

<https://botany.cz/cs/hlenky-foto/>

Charakteristika hlenek:

<https://botany.cz/cs/hlenky/>

I tady jsou informace/fotografie hlenek:

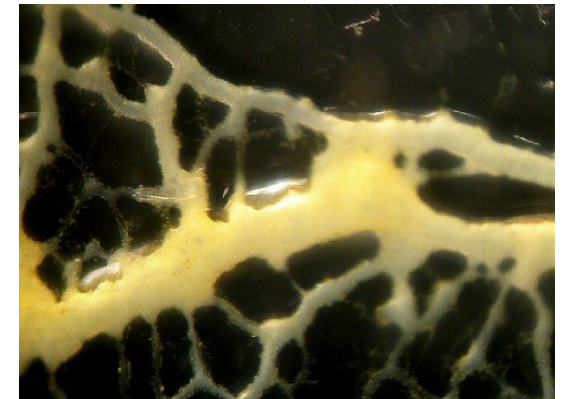
<http://botany.upol.cz/atlasysystem/pojmy/aethalium.html>

10 cm

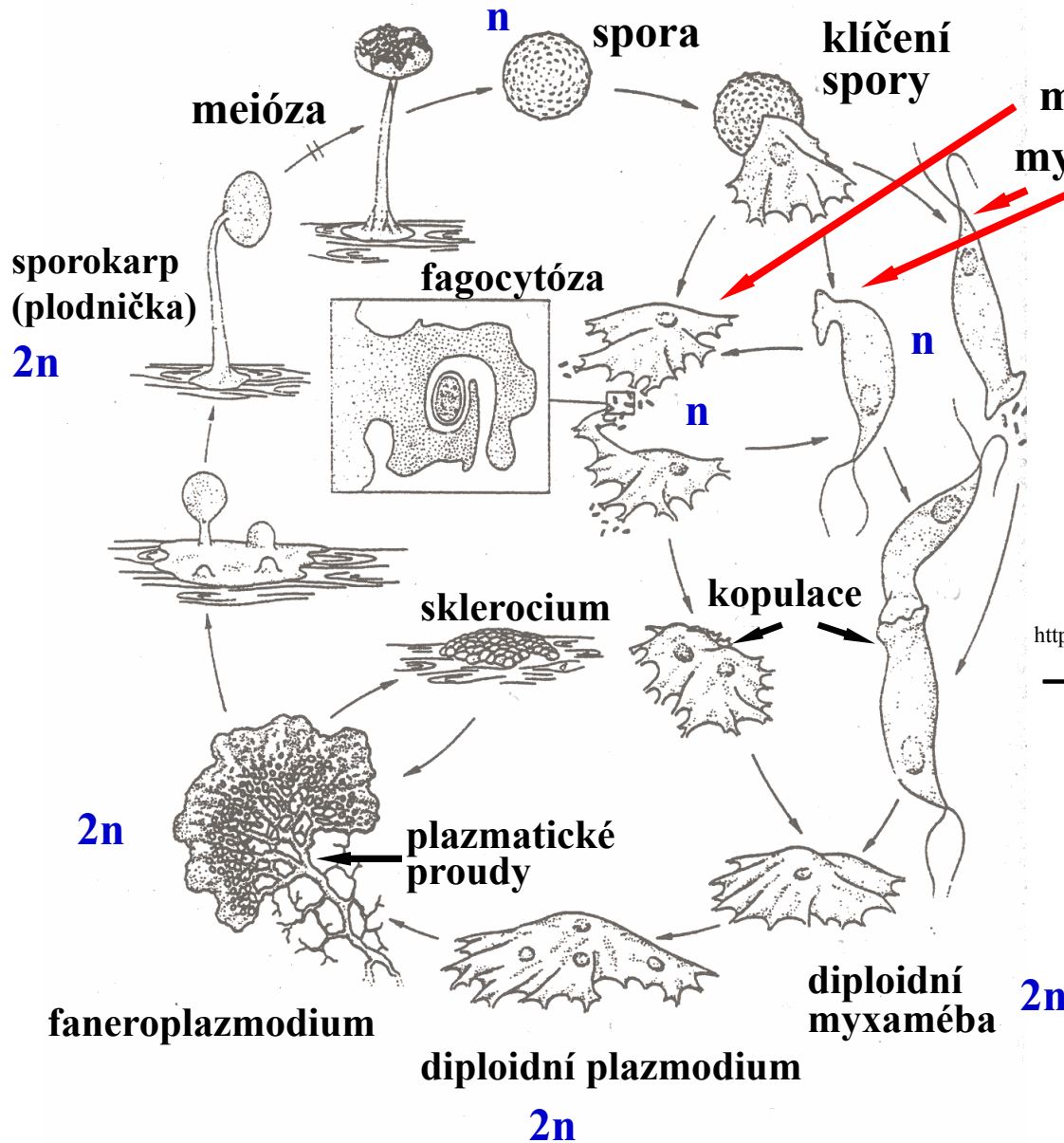
http://damyko.info/ForumA/files/thumbs/t_dscn7624-01_522.jpg

<https://botany.cz/foto/spacek-hl2.jpg>

Životní cyklus hlenky

Reprodukční fáze:
plodnička (sporokarp),
 ve které se tvoří spory
 – stopkatá sporangia
 (jedn. č. sporangium)

<https://www.houbareni.cz/img/4/e/4e50bb45-56b53ed3-9207-0c60d578.jpg>
 – rozlitá aethalia (jedn. č. aethalium)

<https://botany.cz/foto/vlkherb1.jpg>

Aethalia: *Lycogala epidendrum* – pýchavička vlčí mléko

https://cdn.pixabay.com/photo/2017/05/13/17/56/blood-milk-mushroom-2310281_1280.jpg

© M. Vašutová, 2004

<http://old.botany.upol.cz/atlas/system/images/myxomycota/163.jpg>

Mucilago spongiosa – pěnitka popelavá

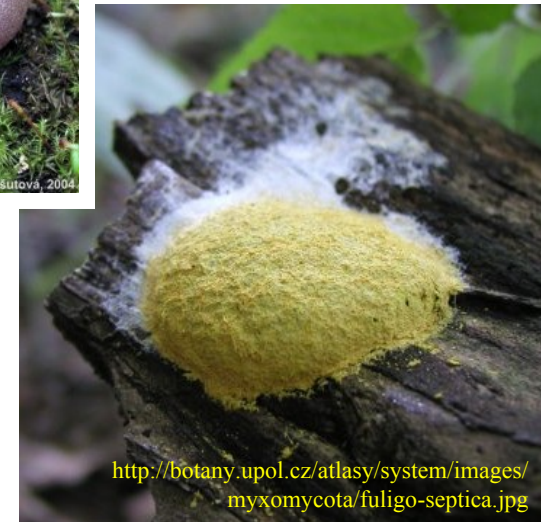
© 2007 Martina Vašutová

<http://old.botany.upol.cz/atlas/system/images/myxomycota/P1010043.jpg>

Fuligo septica – slizovka práškovitá

Nahoře:

<https://lh3.googleusercontent.com/proxy/ilyG4caltqmiQYjNMI1M0963ym77Ntj8inlc90oo dh55NdpasTkCT-fc43PTyAo6nxWm727lw54O5VXZRGy9u CzhhrkrmqAHaAB3e blQMDsCHMnl8w0Y aAq11s>

<http://botany.upol.cz/atlas/system/images/myxomycota/fuligo-septica.jpg>

<https://izahradkar.cz/wp-content/uploads/2018/11/rod1-hlenka-slizovka-k-1-dotazu-foto-Rod.jpg>

slizovka

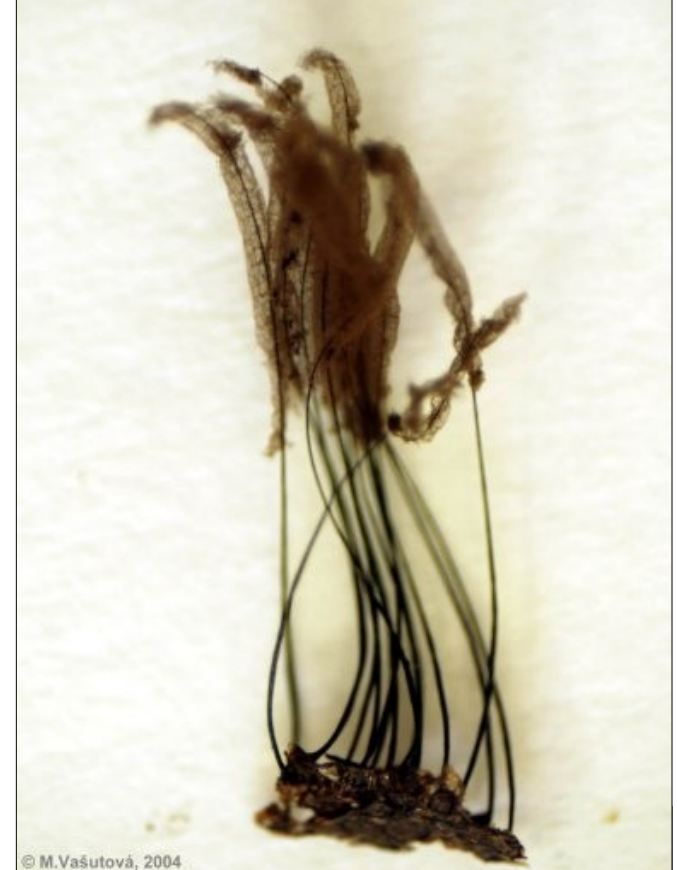
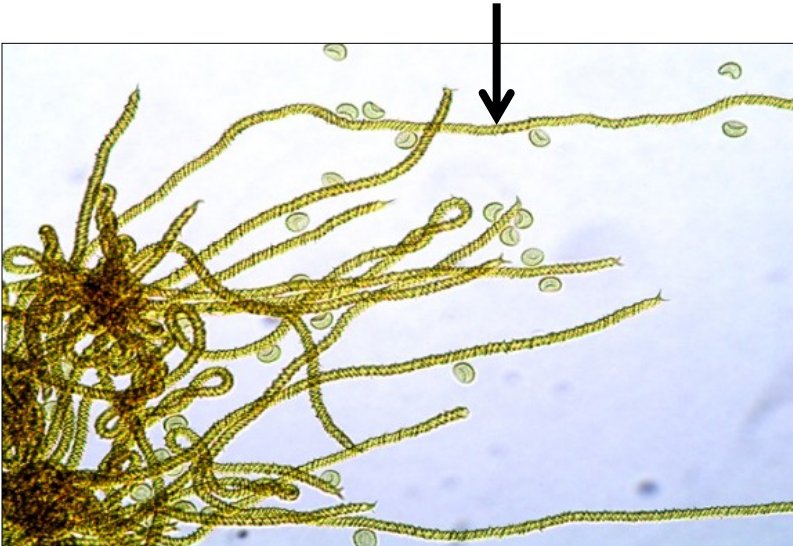

Sporangia: *Trichia* – vlasatka

Image by adege from Pixabay: https://pixabay.com/users/adege-4994132/?utm_source=link-attribution&utm_medium=referral&utm_campaign=image&utm_content=4535539

Kapilicium = vlákna uvnitř plodniček

© M. Vašutová, 2004

<http://old.botany.upol.cz/atlas/system/images/myxomycota/stemonitis--sporokarpy.jpg>

Stemonitis – pazderek

© 2007 Hana Martinková

http://old.botany.upol.cz/atlas/system/images/myxomycota/Stemonitis_fusca.jpg

Superskupina SAR, skupina Rhizaria

Plasmodiophoromycetes

(Plasmodiophorea) – nádorovky

(dílčí skupina v rámci odd. *Cercozoa*)

- Obligátní endoparazité
- Paraplazmodium – mnohoaderný útvar
(netvoří se plodničky)
- Výživa: osmotrofní
- Buněčná stěna: hlavně chitin
- Výskyt, ekologie: parazité řas, rostlin
i některých houbových organismů
- Škody na kulturních plodinách, zvětšení částí rostlin (hypertofie), zmnožení buněk části rostlin (hyperplazie) = nádory – po rozpadu se z nich uvolňují cysty

Ochrana plodin:

<https://www.skudci.com/nadorovitost-korenu-kostalovin>

Plasmodiophora brassicae - nádorovka kapustová

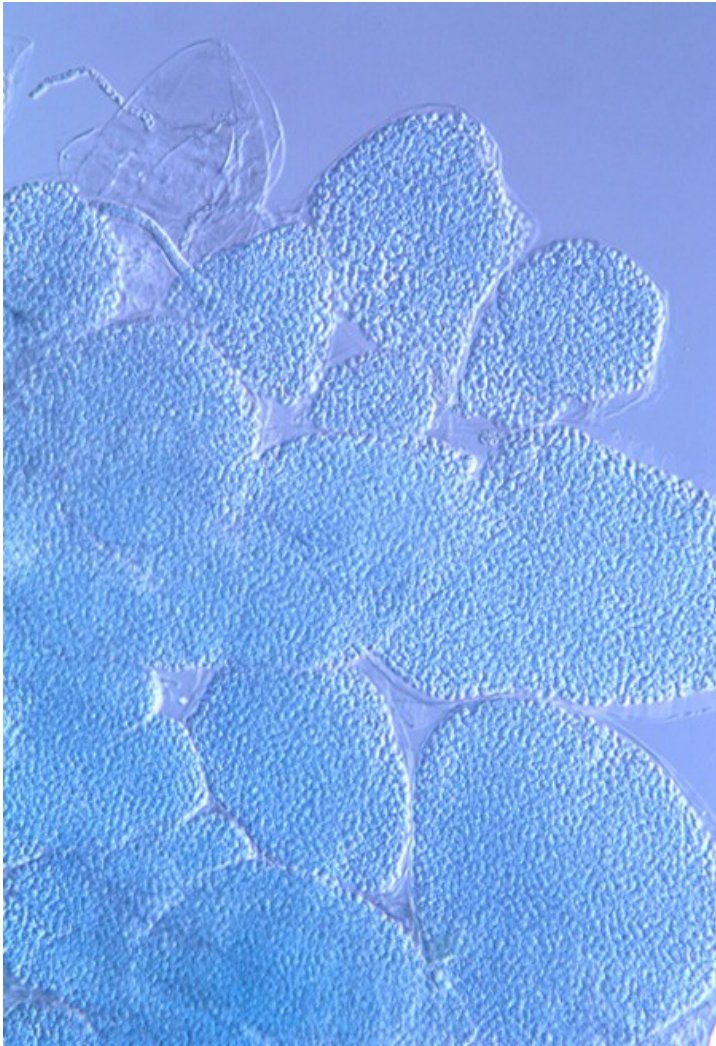

kořen napadené rostliny
s výraznými nádory

https://docplayer.cz/docs-images/46/13494615/images/page_18.jpg

Plasmodiophora brassicae
– nádorovka kapustová

zvětšené buňky hostitele, naplněné cystami

https://docplayer.cz/docs-images/46/13494615/images/page_18.jpg

Životní cyklus

1 cysta

2 klíčení cisty

3 primární zoospóra

4 paraplazmodium

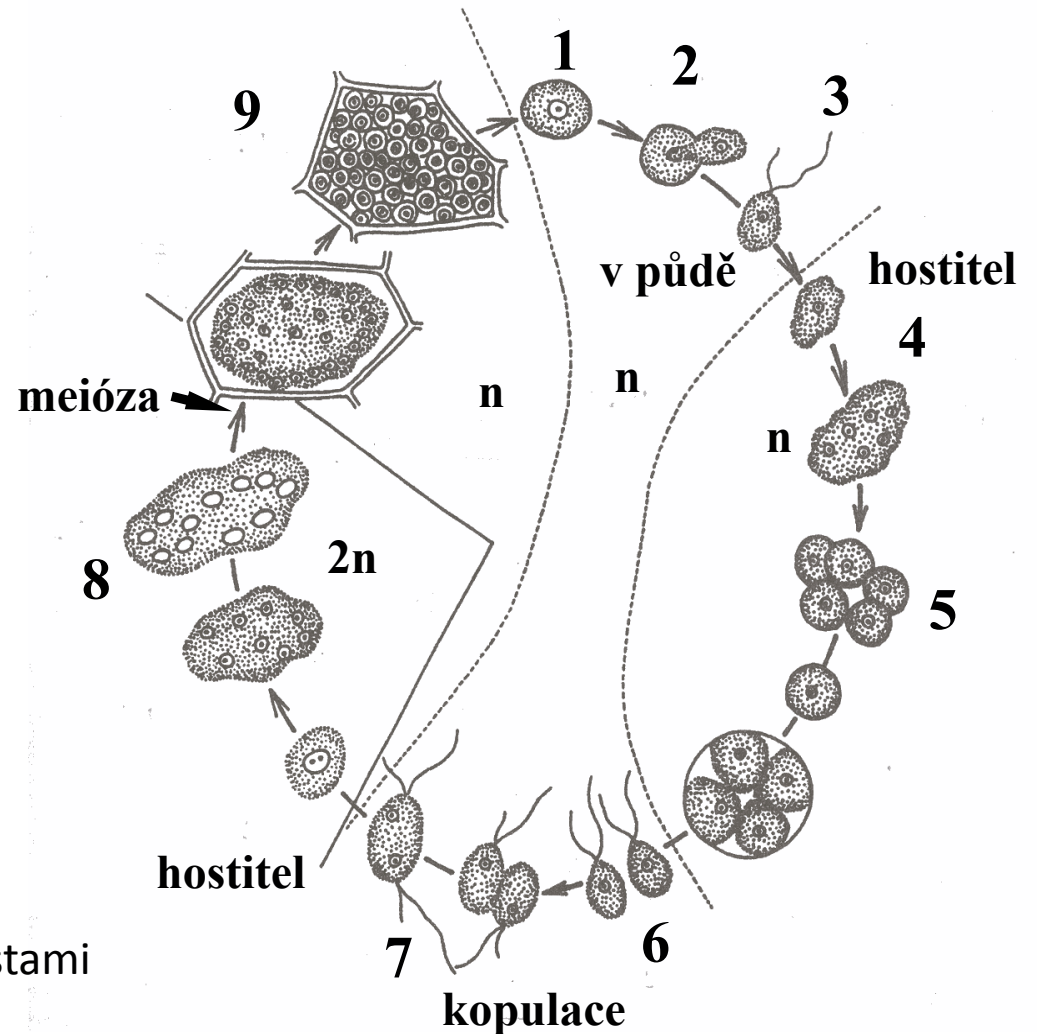
5 sporangia

6 sekundární zoospory (gamety)

7 kopulace gamet

8 cystogenní plazmodium

9 vznik cyst

Superskupina SAR, skupina Straminipila

Oddělení: *Peronosporomycetes (Oomycetes)*

– oomycety (též řasovky nebo řasohouby)

- vegetativní stélka:
nepřehrádkované, mnohojaderné hyfy
- buněčná stěna: celulóza
- životní cyklus: velmi složitý
- různé typy spor (u vodních zoospory,
u suchozemských i nepohyblivé spory)
- pohlavní proces: oogametangiogamie
- saprotrofové i obligátní parazité
- parazitické druhy:
haustoria, kterými vnikají do buněk
- často fytopatogenní druhy

http://web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/files/8/1638.jpg

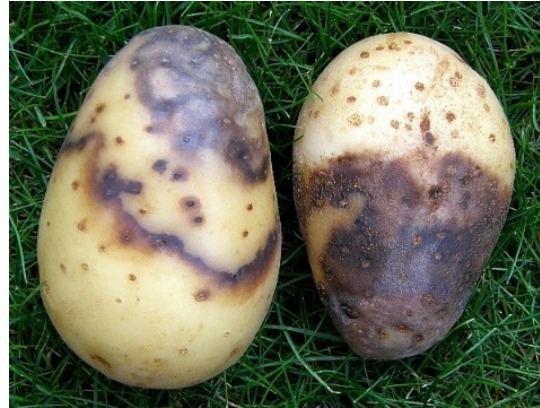
plíseň bělostná na kokošce pastušší tobole

https://lh3.googleusercontent.com/proxy/wnDLRSeBn1oGbG4mEN2EhTUEyE_uuf5CwN9UnUKp4lm2-sL6kNySOFAwWJRGpy08P-ZcPiNktzqnb0LC4rMiSwCuXVqFgJ00sLR_nTVmOtgAyTToPrWxnxQJpxh4CI6N5VyW9Y4T

plíseň bramborová - *Phytophthora infestans*

https://kvetinarstvi-chudejovairena.snadno.eu/plisen_bramborova1_1_.jpg

https://www.agromanual.cz/images/atlas_choroby/plisen_bramboru_napadene_hlize_rod.jpg

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/ef/Phytophthora_infestans_a1_%281%29.jpg

<http://old.botany.upol.cz/atlas/system/images/oomycota/198.jpg>

přezimuje na povrchu hlíz – napadne očka, v klíčcích vyrostle s celou rostlinou,
na listech sporangiofory – na nich se tvoří zoosporangia – šíření na další listy –
klíčení v hyfy – hyfy tvoří haustoria, kterými vniká do pletiva listu

vřetenatka révová – *Plasmopara viticola*

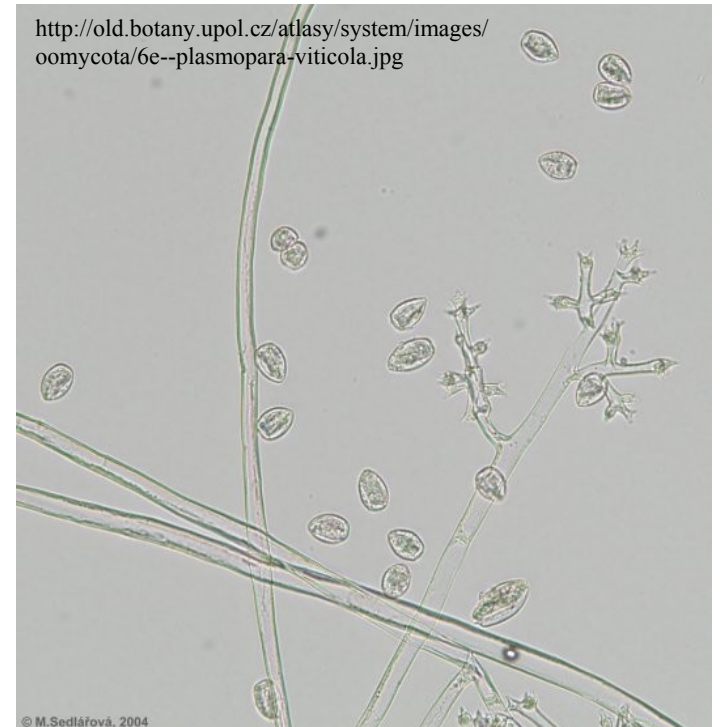
<http://old.botany.upol.cz/atlas/system/images/oomycota/84.jpg>

<http://old.botany.upol.cz/atlas/system/images/oomycota/6d--plasmopara-viticola.jpg> svazečky sporangioforů

<http://old.botany.upol.cz/atlas/system/images/oomycota/6b--plasmopara-viticola--chloroza.jpg>

<http://old.botany.upol.cz/atlas/system/images/oomycota/6e--plasmopara-viticola.jpg>

plíseň bělostná – *Albugo candida*

Autor: Didier Descouens –
Vlastní dílo, CC BY-SA 4.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=21346636>

<http://old.botany.upol.cz/atlas/system/images/oomycota/56.jpg>

ložiska sporangioforů se sporangii
kokoška pastuší tobolka

<http://old.botany.upol.cz/atlas/system/images/oomycota/58.jpg>

ložiska sporangioforů
se sporangii na listech
měsíčnice roční
(vpravo zdravá rostlina v květu i plodu)

